

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 14. kesäkuuta 2024
(OR. en)

10980/24

JAI 992
COPEN 311

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	10253/24
Asia:	Neuvoston päätelmät ”Huumekaupan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta: järjestäytyneeseen rikollisuuteen erikoistuneen oikeudellisen verkoston perustaminen”

Neuvosto (oikeus- ja sisäasiat) hyväksyi istunnossaan 13. ja 14. kesäkuuta 2024 neuvoston päätelmät ”Huumekaupan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta: järjestäytyneeseen rikollisuuteen erikoistuneen Euroopan oikeudellisen verkoston perustaminen”. Neuvoston hyväksymä teksti on liitteessä.

Neuvoston päätelmät**”Huumekaupan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta:****järjestäytyneeseen rikollisuuteen erikoistuneen oikeudellisen verkoston perustaminen”****Johdanto****Yleistä taustaa**

1. Järjestäytynyt rikollisuus, mukaan lukien laitton huumausainekauppa, on merkittävä uhka Euroopan kansalaisille, yrityksille ja elimille sekä Euroopan taloudelle ja jäsenvaltioiden turvallisuudelle. Järjestäytyneet rikollisryhmät käyttävät yhä enemmän äärimmäistä väkivaltaa, lailliseen talouteen soluttautumista ja korruptiota, mikä heikentää oikeusvaltioperiaatetta ja vaarantaa demokratioidemme perusperiaatteet.
2. Järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevalla EU:n strategialla vuosiksi 2021–2025¹ pyritään tehostamaan lainvalvonta- ja oikeusyhteistyötä, puuttumaan järjestäytyneen rikollisuuden rakenteisiin ja painopisteenä oleviin rikoksiin, poistamaan rikoshyödyt ja varmistamaan nykyaikainen reagointi teknologian kehitykseen. EU:n huumausainestrategia 2021–2025² ja EU:n huumeidenvastainen toimintasuunnitelma 2021–2025³ muodostavat kattavan toimintapoliittisen kehyksen huumausainepolitiikalle. Niissä omaksutaan näyttöön perustuva, yhdenmukainen, tasapainoinen ja monialainen lähestymistapa huumausaineongelmaan kansallisella, EU:n ja kansainvälisellä tasolla. Tuoreimmassa asiakirjassa eli komission tiedonannossa EU:n etenemissuunnitelmasta huumekaupan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi⁴ esitetään toimia logistiikkakeskusten torjuntakyvyn vahvistamiseksi muun muassa eurooppalaisen satama-allianssin avulla, korkean riskin rikollisverkostojen purkamiseksi sekä ennaltaehkäisyä ja kansainvälistä yhteistyötä koskevia toimia.

---

¹ 8085/21 + ADD 1.

² EU:n huumausainestrategia 2021–2025: EUVL C 102I, 24.3.2021, s. 1.

³ EU:n huumausainetoimintasuunnitelma 2021–2025: EUVL C 272, 8.7.2021, s. 2.

⁴ 14114/23.

3. Tämän kehyksen pohjalta ja ottaen huomioon jatkuvasti paheneva huumausainetilanne, on ehdottomasti ryhdyttävä vaikuttaviin toimiin huumausaineisiin liittyvän järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi EU:n jäsenvaltioiden, toimielinten ja virastojen välisen yhteistyön ja monitahoisen lähestymistavan avulla. Näissä päätelmissä käsitellään näiden toimien näkökohtia, jotka liittyvät järjestäytyneen rikollisuuden uusiin suuntauksiin ja uhkiin erikoistuneen oikeudellisen verkoston perustamiseen.

Oikeudellinen yhteistyö

4. Rikollisverkot ja niiden laitonta toimintaa ulottuvat usein eri lainkäyttöalueille. Oikeusviranomaisten on vahvistettava yhteistyötään ja tietojenvaihtoaan kaikissa jäsenvaltioissa torjuakseen rikollisverkostoja ja niiden liiketoimintamalleja kaikkialla EU:ssa. Eurojustilla on tässä yhteydessä tärkeä rooli, sillä se tukee ja vahvistaa kansallisten tutkinta- ja syyttäväviranomaisten välistä vakavaan rikollisuuteen liittyvää koordinaatiota ja yhteistyötä.
5. Monimutkaisissa rajatylittävissä järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyvissä tutkimuksissa oikeusviranomaisten välistä tietojenvaihtoa ja yhteistyötä voitaisiin vahvistaa perustamalla jäsenvaltioiden erikoistuneiden syyttäjien oikeudellinen verkosto, joka voisi toimia Eurojustin, Euroopan rikosoikeudellisen verkoston (EJN) ja muiden sidosryhmien työhön perustuen ja niiden kanssa koordinoituna. Jäsenvaltioiden oikeusministerit ilmaisivat 26. tammikuuta 2024 pidetyssä epävirallisessa ministerikokouksessa selkeän tukensa tälle idealle.
6. Tällainen verkosto, jolla on asianmukaiset ja riittävät välineet ja resurssit, voisi tarjota tehokasta tukea ja ohjausta Euroopan oikeusviranomaisille esimerkiksi seuraavissa asioissa:
- järjestäytyneiden rikollisryhmien suuntausten ja toimintatapojen tunnistaminen ja kartoittaminen;
  - huumausainekaupan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevat strategiset suuntaviivat;

- tunnistaa mahdollisuudet helpottaa konkreettisten esimerkkitapausten avulla edelleen Eurojustin, yhteisten tutkintaryhmien ja lainvalvonnan operatiivista työtä, mukaan lukien yhteisten tutkintaryhmien perustamiseen tarvittavat valmistelut, sovellettavan oikeudellisen kehyksen mukaisesti ja välttämällä päällekkäisyyttä muiden toimijoiden tehtävien kanssa;
- monipuolisen oikeudellisen kehyksen vaikutukset Euroopassa ja sen ulkopuolella.

Neuvoston päätelmät

Verkoston perustamista koskevia yleisiä huomioita

1. Olisi perustettava järjestäytyneeseen rikollisuuteen erikoistunut Euroopan oikeudellinen verkosto, jäljempänä ”verkosto”, joka tarjoaa erityisasiantuntemuksen foorumin, joka tukee oikeusviranomaisia järjestäytyneen rikollisuuden alalla. Verkosto kokoaa yhteen rikostutkintaa johtavia kansallisia asiantuntijoita, pääasiassa syyttäjiä, ja jos se on tarpeen kansallisten olosuhteiden vuoksi, tutkintatuomareita tai lainvalvontaviranomaisia.
2. Verkosto ensisijaisesti helpottaa ja tehostaa huumekauppaa ja järjestäytyntä rikollisuutta käsittelevien toimivaltaisten oikeusviranomaisten välistä yhteistyötä, ja sen olisi voitava hyötyä muissa EU:n välineissä, kuten EMPACTissa, kehitetyistä menetelmistä. Verkosto näin ollen varmistaa, että resurssit kootaan tehokkaasti yhteen, että toimet eivät ole päällekkäisiä ja että erityisesti Eurojustin, Europolin ja Euroopan oikeudellisen verkoston nykyisiä rakenteita ja toimivaltuuksia kunnioitetaan täysimääräisesti.
3. Olisi varmistettava verkoston jatkuva toiminta, jotta se voi reagoida nopeasti järjestäytyneiden rikollisryhmien muuttuvaan toimintaan. Verkoston tuottaman tietämyksen ja asiantuntemuksen olisi oltava kestävää. Tämän saavuttamiseksi Eurojustia pyydetään käytettävissä olevien resurssien puitteissa järjestämään verkosto omissa tiloissaan.

Verkoston tehtävät

4. Koska järjestäytyneiden rikollisryhmien toiminta on luonteeltaan monimuotoista, verkostolla on oltava laajat valtuudet käsitellä kaikkia järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan näkökohtia. Tältä osin verkostolla on oltava joustava toimeksianto, joka mahdollistaa sen, että se voi valita toiminnalleen erityisiä painopisteitä muuttuvien rikollisten suuntausten ja uhkien mukaan.
5. Ensisijaiseksi painopisteeksi suositellaan sitä, että verkosto keskittyy laittoman huumausainekaupan keskuksiin, erityisesti merisatamiin ja muihin logistiikkakeskuksiin, joita järjestäytyneet rikollisryhmät käyttävät laittomien huumausaineiden tuontiin ja kuljettamiseen unionin kautta.
6. Verkosto koordinoi tiiviissä yhteistyössä Eurojustin ja muiden asiaankuuluvien toimijoiden kanssa erityisesti seuraavia toimia:
  - a) järjestäytyneen rikollisuuden tutkintaa ja syytteenpanoa koskevan asiantuntemuksen, parhaiden käytäntöjen ja muun asiaankuuluvan tietämyksen ja kokemusten vaihdon helpottaminen, mukaan lukien nykyisten oikeudellisten kehysten ja asiaankuuluvan oikeuskäytännön soveltaminen käytännössä sekä tehokas rajatylittävä oikeudellinen yhteistyö;
  - b) tietojen vaihtaminen yleisestä kehityksestä ja suuntauksista sekä sellaisten muiden kuin henkilötietojen vaihtaminen, joita voidaan käyttää Eurojustin ja kansallisten oikeusviranomaisten operatiivisissa toimissa, erityisesti yhteisissä tutkintaryhmissä, sanotun kuitenkin rajoittamatta sovellettavan unionin ja kansallisen lainsäädännön soveltamista;
  - c) vuoropuhelun edistäminen järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa toimivien eri toimijoiden ja sidosryhmien, kuten Europolin, Eurojustin ja EPPOn, välillä ilman päällekkäisiä toimia ja kunnioittaen täysin olemassa olevia rakenteita ja toimivaltuuksia;
  - d) erityisasiantuntemuksen foorumina toimiminen.

Järjestelyt

7. Eurojust varmistaa, että verkoston työ on linjassa Eurojustin ja muiden rakenteiden työn kanssa, ja antaa edellä 6 kohdassa esitettyjen tehtävien edellyttämää logistista ja operatiivista tukea.
8. Verkoston olisi kokoonnettava säännöllisesti jäsenten tarpeista riippuen, periaatteessa kahdesti vuodessa. Kokouksia isännöi Eurojust. Ensimmäinen kokous olisi järjestettävä pilottitapahtumana, johon myönnetään tapauskohtaista rahoitusta vuoden 2024 jälkipuoliskolla. Kokouksessa olisi ihannetapauksessa keskityttävä huumausaineisiin liittyvän järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan, joka liittyy huumausaineiden laittomaan tuontiin Euroopan merisatamien ja muiden logististen keskusten kautta.
9. Verkosto perustaa työnsä toimintaohjelmalle, joka laaditaan joka toisen vuoden ensimmäisellä neljänneksellä asianomaisia EU:n toimielimiä, virastoja ja elimiä kuullen ja ottaen huomioon saatavilla olevat analyysit ja riskinarvioinnit, kuten Europolin raportin rikollisverkostojen purkamisesta. Verkostolle olisi kuitenkin annettava mahdollisuus toteuttaa muita kuin toimintaohjelmassa mainittuja työlinjoja, jos tilanne sitä edellyttää.
10. Varojen myöntämisen verkoston tarkoituksiin olisi edellytettävä budjettivallan käyttäjien päätöstä, eikä sen tulisi vaikuttaa tulevaan monivuotiseen rahoituskehykseen. Tämän vuoksi neuvosto pyytää komissiota ja Eurojustia tarkastelemaan verkoston toimintojen ja tehtävien edellyttämiä taloudellisia ja muita käytännön näkökohtia ja yksityiskohtaisia sääntöjä ja valmistelemaan ne oikea-aikaisesti noudattaen määrärahojen ja henkilöresurssien jakamista olemassa oleville verkostoille ja rakenteille koskevia sääntöjä.
11. Verkoston pysyvän tukirakenteen luominen näyttäisi vastaavan todelliseen ja kiireelliseen tarpeeseen saada verkostolle pätevää tukea. Tällaisen tukirakenteen luomisen edellytyksiä olisi tarkasteltava edelleen ensisijaisena asiana.

12. Verkoston ja Eurojustin tai verkoston ja muiden verkostojen välinen synergia on tarkoitus varmistaa 18. kesäkuuta 2019 annettujen neuvoston päätelmien ”Eurojustin sekä neuvoston rikosasioissa tehtävää oikeudellista yhteistyötä varten perustamien verkostojen synergia” mukaisesti.⁵ Vastaavasti neuvosto pyytää komissiota varmistamaan etenemissuunnitelman eri aloitteiden välisen ja erityisesti tämän verkoston ja eurooppalaisen satama-allianssin toteuttamien toimien välisen synergian.
13. Kutakin jäsenvaltiota pyydetään omien kansallisten menettelyjensä mukaisesti nimeämään vähintään yksi kansallinen ensisijaisesti syyttäväviranomaisen edustaja, jolla on asianmukaista asiantuntemusta, joka voi osallistua verkostoon. Jäsenvaltio voi myös nimetä tutkintatuomarin tai lainvalvonnasta vastaavan viranhaltijan, jos se on sen kansallisten olosuhteiden vuoksi tarkoituksenmukaista.
-

---

⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XG0618\(01\)&from=GA](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XG0618(01)&from=GA)